

Передплата

на «РУСЛАНА» вносіть:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 170 кор

За границею.

на цілий рік 18 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошена звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Парляментарні переговори.

З Відня пишуть нам в тій справі:

(+) По нагальних вибухах пристрастей на перших кількох засіданнях посольської палати і по висказанню в повній палаті догани кільком всенімецьким послам за їх обидливе поведєне втихомирила ся посольська палата, заволоділа в ній тиха обструкція і майже цілі засідання сходять на тихім відчитуванню внесень, запитів і т. и. За те ціла робота перенєсла ся поза куліси, де ведуть ся наради побдиноких клубів і стороництва, пороговори поміж клубами давньої правиці, а також польского Кола і чеської шляхти поміж собою, з німецькими стороництвами як і з молодоческим клубом.

До сих переговорів взяли ся парляментарні стороництва не лише з огляду на парляментарне безробітє, але й биятики поміж студентами в Празі і у Відні, напасти на чеського артиста-скрипника Кубеліка в Лінцу підчас его концерту і бомбардуванє чеського Народного Дому в XV-ім околі віденським показали наглядно, до чо-го веде роздуване національно-політичної загорілости і все те приневольно поважних парляментаристів застановити ся над тим, куди все те веде?

Німецька чвірка т. з. Viererausschuss яко виділ німецьких стороництва думав зломити обструкцію способами, про які ми вже писали і сї способи подав до відомости польского Кола і клубу чеської шляхти. Обидва сї клуби одначе не узнали сих способів достаточними до осягненя задуманої цілі і обстають при тім, що чеським посла треба поставити міст до відвороту, а таким мостом могло би бути введенє чеської мови у внутрішнім урядованю і заява правительства, що оно готове без огляду на час і місце довести до засновин другого чеського університету, а бодай на разі піти за гадкою проф. Брафа, про яку ми свого часу писали, щедрійше вивинувати праский університет а тим самим підготовити засновини другого чеського університету. Молодочехи одначе, з котри ми також безнастанно пересправаляють передові політики польского Кола, домагають ся крім чеського урядованя також цісарської постанови що-до другого університету, хоч би на разі без означеня місця і часу.

Змаганє німецьких стороництва до зломаня чеської обструкції і їх неуступчивість в справі чеських домагань національно-політичних довело до зближеня стороництва давньої правиці до молодоческого клубу. Переговори молодочехів з тими стороництвами мають сей вислід, що «Славянський Союз» ухвалив піддержувати Чехів о обструкції, хоч полишив свободу що-до діяльної участі своїм членам, так само Словенско-сербський клуб, Руский клуб (з котрого однак др. Король і Василько також не беруть діяльної участі в обструкції і виїхали з Відня), а також Італійці в часті пособляють чеській обструкції. Колиж

крім того польские Кола і клуб чеської шляхти заявили німецькій чвірці, що вважають конечною зміну регуляміну а способи подаваня сею чвіркою узнають недостаточними, так тим способом в дійсности німецькі стороництва станули відокремленими, а зате скріпило ся становище молодочехів, котрі на початку теперішньої сесії здавали ся зовсім відокремленими і безпомічними. Таким способом знов проти себе станули хоч не тісно ще зєднені два супротивні табори розділені широкою пропастию суперечностей, котрі неминучо треба усунути, наколи дійсно має бути якась успішна робота в державній радї.

Ми вже не один раз висловлювали свій погляд, що тут не лише спромогу але й прямо обовязок має правительство довести обидні спірні сторони до порозуміння, до поєднаня, инакше нічого не вийде з цілої роботи. Але не досить тут гарних слів і захоти до праці, навпаки правительство повинно рішучо виступити з начерком, який би творив основу переговорів, з конкретно висловленими уступками в користь признаних оправданими чеських домагань. Рішуче виступленє правительства не викличе німецької обструкції, наколи лише правительство заявить німецьким стороництвам свою неохитну волю.

Під розвагу.

(Надіслана статя).

Кожде діло вимагає знаня і праці, аби могло успівати і розвиватись. Подібно є і з просвітньо-економічною роботою. Знанє потрібне, аби не йти утертою дорогою, але пізнати терен праці, обставини і до них уміти примінитись.

В самбірським повіті бачимо ссла, де переважна часть мешканців займає ся управою ярини в спосіб огородницький, а вивіз пр. капусти з одного села вивозить від 20 до 30 тисяч корон річно, подібно з другого села вивіз огірків, управлюваних по полях. В інших селах переважає управа збіж, в других бачимо замилованє до сєдівництва, а є і такі, в котрих вивіз каміня під будову становить побіч плохо веденого газдівства рільничого головний заробок мешканців.

Наколи в однім повіті достережи можемо в різних его сторонах відмінні обставини житя, відмінний в дечім спосіб заробкованя, повинні ми побіч загальної просвітної роботи узглядняти і місцеві обставини і старатись підпомагати, аби єсткуюче замилованє в якімєс напрямі удержати і скріпити.

З огляду на різні місцеві обставини конечною є річию, аби місцеві інтелігентні люди спіділали не тільки в закладаню читалень по селах, але і вели їх уміло, давали корисні і освідомляючі книжочки до читаня, освідомляти не тільки в справах загальних, але обговорювали також чисто господарські справи і економічні, чим в неоднім були би помічні і причинили-б ся до піднесеня добробиту місцевого населеня.

На жаль тільки спорадично можемо вказати такі одиниці, а більшість спускає ся навіть в заложеною читальні на філіяльні виділи «Просвіти» і їх відпоручників.

Задля недостатчі такого проводу по селах, марнує ся лишєв працю около закладаня читалень, бо читальні буджені від часу до часу до житя через відозви і відпоручників не розвивають ся належито, а зрозуміле також кождому, що і не приносять такої користі, якої належало би надїятися при постійній роботі.

В таких ще селах, де бодай животє читальня, до котрої доходять популярні видавництва, можлива є бодай надїя, що чей найдєсь одиниця-дві, котрі відносять користь з читаня і чей при сприяючих відносинах зростє гурток свідомих людей і обудить ся з часом бажанє просвіти, яко першого услія лучшої долі, але о скільки сумніише представляють ся ті громади, де д. с. не заведено навіть читальні, де не доходять навіть проміня світла, де тисячі людей повістає в мертвоті духовій.

На кого-ж спаде відвічальність за сю темноту, за брак проводу? Кого обвиняти буде зростаюче молоде поколіне, наколи пізнаєть, як понизьть его та темнота, невіжість, що стаєсь головною причиною крайного убожества. Днес звиняємось ріжними причинами, пр. довголітніми невзгодинами, крєпацтвом, але чим зможуть нас звинити наші наслідники?

Правда, не жаямо і днес в відрадних часах, борємось о усунєнє перепон, але всеж ті перепони не звязали нас так кривко, абиьмо не могли працювати по силам нашим над просвічєнєм і економічним піднесенєм пароду.

Вина за занедбанє того святаго обовязку паде на нас і нічим не буде нам звинитись, бож тільки могли ми ще зробити.

На жаль в самбірським повіті поле се з малими виїмками зовсім запустіле, кількадесят сїл чекає на заснованє читальні, на провід.

Приймім, що знайшов би ся чоловік, котрий би пожертвував час і їдзачи від села до села закладав читальні, то чиж через се вповннить ся просвітна робота? Правда, стане можливіть бодай кільком грамотним людям збиратись і читати, але о скільки инший був би вислід, наколиб просвічені селяни і місцеві інтелігентні чинники взялись до праці, порозуміли свій горожанський обовязок і шцро занялись роботою. Се не звільнило би анї головного, ні філіяльного Виділу «Просвіти» від вповнення свого обовязку, а радше спонукало до живійшої роботи, котра-б була о стільки хосєннійша, що опирала-б ся на реальній почві.

Другою потребою частого заснічуваня читалень і не засновуваня нових являєсь брак власного поміщеня.

З часів панцизних навикли наші селяни до коршми, яко головного осередка, торговиці не тільки горячих напоїв, але і гадок людських. Насіли инші часи, тож осередок сей ставсь невідповідним, а потреба є иншого осередка, принятого у всіх цивілізованих народів, яким у нас статись може добре уладжена читальня, получена з склепом.

О будові власних домів читальняних подумати треба рівночасно з засновуванєм читальні і о тім тямити по инєн кождий провідник роботи просвітної на місци.

Яку вагу має вибудованє власної хати для читальні, могли-б нам розповісти ті одиниці, котрі вже прийшли до сего.

Стрінуть нас вправді заміти, що тяжкі часи, однак, коли застановимо ся, що ми в сих тяжких часах придбали вже не одну інституцію,

не один дїм, тож заміт сей лишять ся утертою покришкою слабої волї.

Тяжко в бідній одиниці прийти до своєї хати, але і се лучаєсь часто, що при невтомимій праці, не маючи нічого, доробляє ся бодай куєника города і кута, о скількож лекше се прийде громаді?

Чи ж по наших селах за кількасот корон не мож ще в ниїшних часах купити загороду? Потреба лиш освідомленя і сильної волї, а прецінь если не всюди, то бодай на десять сїл в однім се удасть ся перевести.

(Конець буде).

Япаньско-росийська війна.

Росияни еше на разї не покинули Порт-Артура, а дотичну япаньску вістку зустріла росийська преса з кпнями. За те фактом є, що порт-артурска ескадра, не оглядаючи ся на япаньску перевагу виплинула на повне море і здає ся, буде старати ся злучити ся з владивостоцькою. Тож небавом можна надїяти ся великої морської битви. Дотепер япаньська фльота була в тїм крїсї положеню, що завєгди нападала на росийські кораблі в пристани, отже підїздила з готовими «дистансами», се є означенем віддаленя задля влучности гарматного стрїлу. Япаньскї стрїли могли тимбільше нанести шкоди, що росийскї кораблі в пристани, або недалеко перед нею, не могли свобідно маневрувати і змінювати позицій на стїлько, щоби утруднити противникови стрїлявє. На повнім морі під тим зглядом шанси зрівноважать ся і тоді зможе виявити ся справність обох сторін у веденю морської борби. Досвідні мореплавні тактики представляють вислїд кожної морської борби випадковим, необчислимим. Стїлько рїзкоподібних обставин і прямо необчислених подробиць складає ся на побїду, що навіть очевидна перевага сили не може стати запорукою побїди. Один цїльний вистрїл може обезоружити найбільшого великана, один малий торпедовець може перехилити чарку побїди. Тому то і вислїду теперїшньої акції росийської фльоти ожидають вєї з великим заінтересованем.

Новї вїсти.

Як смїлий план Япанї подано було англійськими газетами, що з уступленем леду з ріки Амуре, япаньська фльотиля вїде горї рікою аж до Благовещенска, а по ріцї Сунгарї може і до Харбіна. Отже з Хабаровска над Амуром доносять до Петербурга, що там горячково працюють над змонтованем канонїрських лодий, які по сплиненю леду спустять на воду для оборони амурского лиману, який крім того замкнуть ще й підводними мінами; канонїрки будуть також патрулювати здовж цілої ріки. З Нїючангу доносять з автентичної сторони, що знатна частина росийського війська займає дуже добру стратегїчну позицію в уфортифікованій місцевости Ашанган. До сеї точки дійшли були Япанці в китайсько-япаньскїй війні. Ходить поголоска, що Росияни переступили ріку Ялю і вислали малї війська до Антуи, Чїліенчен і інших місцевости.

етий. Daily Chronicle доносять, що напад Япанців на Нїючан мав збути ся вже в сих днях. Англійскї дивїзїи доносять також про новї трансїорти япаньских війск. З причини, що Росия заявила Корей, що уважає єї за воюючу сторону, бо прилучила ся до Япанців, корейске військо в силї 2000 чоловіка вирушило до північної границї краю. В Порт-Артурї супокійно, але надїють ся нападу леда хвиля, бо на овидї можна бачити від часу до часу кораблі япаньської фльоти. Після Daily Telegraph цар мав наказати Куропаткинови, щоби не скорше повернув з Азїї, аж застромить росийську хоругву на палатї мікада.

Державна рада.

Відповідї д-ра Кербера.

На початку засїданя заняв слово президент міністрів, відповідаючи на інтерпеляцію пос. Рибї в справї нападу на чеський Дїм у Відні. Демонстрація не була приготована, а збула ся так несподівано і нагло, що поліція не могла запобічи. По зборах всенїмецького товариства, в яких взяло участь коло 800 осіб, 300 молодих людин пішло улицями, співваючи піснї. Візваня поліції до спокою не услухано, а по дорозї зачіплено якийсь чеський гурток і покалічено одну особу в голову. Опісля пішла товпа перед чеський Дїм, вибила там вікна і позривала чеські написи, але аї не впади до льокалю, аї не зранили нікого. Цїла демонстрація тревала заледви кілька мінут, так що поліція не успїла прибути. Однак на неї спадає вина браку осторожности, що не умїла запобічи тим сумним подїям, які правительством осуджує як найострїйше і зарядило пошукування за виновниками.

На інтерпеляцію пос. Странського в справї нападу на Кубелїка в Лїнцу, відповїв др. Кербер, що правительством як найострїйше осуджує сї подїї, які не шадять навіть штуки, що до тепер була завєгди нейтральною і міжнародною. Взагалї — сказав премїер — я хотїв би при сїй нагодї остережи всіх тих, що політику хотять перенести на улицю, що сям не достигнуть пожаданого успїху. На весїдїї закади, немов то правительством було справником тих ексцесів, др. Кербер не хоче відповідати, доки не будуть поданї докази, признанї судом приличних людин.

Вкінци на інтерпеляцію пос. Брайтєра, чому міністри уникають засїданя державної ради, відповїв президент міністрів, що основний закон вправдї дає їм право, але не зобовязує їх брати учас в нарадах палати. А теперїшня т. з. обструкція, чейже не годна заохотити до слуханя тих «нарад».

Пос. Масталька вїсє отворене дискусїї над сими відповідями, але по двох поїменних голосованях се внесене відкинєно.

Конець засїданя.

Відтак наступило дословне відчитуванє петицій та інтерпеляцій. Між ними находять ся три пос. Вас. Яворського, іменно з жажданем узглядненя рускої мови на білетах державних велїзниць в Галичинї, в справї поведєня почтових урядників у Львовї супротив руских сторін

і в справї поведєня товмацького старости з руским парохом в Честинї. По двох поїменних голосованях і полагодженю деяких формальних справ замкнено засїданє о год. 6. речером, назначуючи слїдуюче на нинї.

НОВИНИ.

— Калєндар. В суботу: руско-кат. 42 Муч. в Аморї; рим.-кат. Йосифа Обруч. — В недїлю: руско-кат. Єфрема, Павла п. рим.-кат. Евфемїї

— Загалнї збори «Народної Гостинниці» стоваришена зарєстрованого з обмеженою порукою у Львовї, відбули ся вчєра в льокалі «Народної Торговлі» при участї около 50 членів. Збори отворив предсїдатель Надзираючої Ради п. Василь Нагірний і покликавши на секретаря п. Чуму, удїлив голосу п. Миколї Заячківському, бувшому директорови Товариства, а тепер урядникови «Народної Торговлі», для зложеня звіту з діяльности Товариства від початку єго єствования по день 31. грудня 1903. Із звіту дізнаємо ся, що «Народна Гостинниця» основана при кінци 1899. року в слїдуючм році збирала удїли. Властива єї діяльність почала ся в 1901. р., коли Товариство отворило на літнє пору готель і реставрацію в Микудичинї, під зарядом тодішнього директора п. М. Заячківського. Видатки сєго підприємства вносили 1.390.32 К, а дохїд брутто 1876 К. В дальших двох літах 1902. і 1903. дирекція Товариства робила заходи в рїжних купельних і кліматичних місцевостях на отворєнє готелю і ресторану, однак з огляду на незвичайно високий чинш за відповідний льокаль була принєволена відступити від того ризиковного наміру. Товариство чинило з кінцем мін. року 150 членів з декларованими удїлами в квотї 3.462 К. Касовий стан з дня 31. грудня 1903 предствляє ся так: Актива: каса 3940.38 К, мобїлїї 412.82 К, разом 4.353.20 К. Пассива: фонд резервовий 296 К, удїли 3.462 К, конто кредит 249 К, зиск 346.20 К, разом 4.353.20 К. Рахунок страт і зисків: кошти адмінїстрації 592.23 К, Микудичиня 1.390.32 К, віднос конто мобїл. 45.86 К, зиск 346.20 К. Зиски: процент 498.61 К, дохїд з гостинниці в Микудичинї 1.876 К. На закінченє звіту референт аїєлює як до членів так нечленів «Народної Гостинниці» о повертє справ Товариства, яке через закуппо власного дому у Львовї вступає в нову добу розвитку. Іменем контрольної комісії промовляв п. Пашак. По зазначєню, що комісія провїрила книги Товариства і пайшла все в порядку, поставив внесєнє на удїленє абсолюторїї Надзираючїй Радї і Дирекції. При дискусїї над касовим звітом на жаданє проф. Шухевича члена Дирекції і Надз. Ради в подробицях представили дотеперїшнї заходи около закупна дому Товариства у Львовї, почїм збори ухвалили: приняти до відомости маєтковий бїланс і звіт Надз. Ради, 2) удїлити абсолюторїю Надз. Радї і Дирекції, 3) з чистого зиску 346.20 К призначити 170 К на 5%-ову давїденту від удїлів, а 173.20 К придїлити до фонду резервового. З черги 1) приступлено до вибору двох членів Надз. Ради на місце вильєсованих п. Василя Нагірного і Івана Бачинького та одного члена на місце пок. Копровського. При виборї вїйшли до Надз. Ради пп.: Василь Нагірний, Іван Бачинський і Володимир Дидинський. При тоцї внесєнє та інтерпеляцій забєрала голос: проф. Шухевич, п. Мик. Заячківський, о. Іванець з Ременова, почїм предсїдатель замикаючи збори подякував присутним за участь і труди, які они понєсли їдучи на збори навіть з подальших околиць Львова.

— З їмн. тов-а «Сокіл» у Львовї. Звичайнї Х загалнї збори товариства їмн. «Сокіл» у Льво-

5

Володимир Бирчак.

Урвана пісня.

(Новєля).

(Дальше).

IX.

— То вже незабаром прийдуть дєсь статутї — сказав пан отець. — А на вас, на вас тяжить обовязок, при тїй нагодї промовити слово! Та сильне мов буря, що дерева гнє! — щоб так і воно — пїрвало всіх до праці для рїдного краю!

— Алеж охотно, охотно! — відказав Гошовський. — Всечеснїйший лиш час менї подадуть, а я вже охотно служити вам буду.

— Отсе й подобавсь менї! Добрий жовнїр все рвєсь до борби! — сказав пан-отець, додавши по хвилї:

— Ах поправдї і як би ми скоро піднимали ся в гору, як би так кожний все йшов до борби!

— А в тїй бесїдї моїй треба сказати й дєцо проти кацапів? — докинув Гошовський. — Їх досєть у вашім повітї?!

— А певно, певно! Мусите, мусите! — мало не крикнув пан-отець. Ми мусимо раз зїрвати з тими кацапами! Мусимо вже раз сказати народови, хто ми є! Най знає, хто брат, а хто сват! Нам одна дорога: або покажемо народови його ідеал тай підемо з ним, або — провадем!

— І спершись о дєрї, всечеснїйший затагнув під носом:

Не пора, не пора, не пора Москалеви й Ляхови служити!

Ми поляжем, щоб волю і щастє [і честь

Рїдний краю, здобути тобі! . . .

Минуло кілька хвил, а пан-отець сидїв вже з товариством при зеленому столї. І тоді підїйшов до нього Декан, почаствував табакою й спитав:

— Ну і как?

— Та добре! добре йде! — відповів пан-отець.

— Ну, ну! тримайте ся й далї! — сказав отець декан. — А я вам не таково ще туза привезу!

Пан-отець глянув — нерозуміючи, що се про Меценаса бесїда іде — та Декан вже більше нічого тепер не говорив, і як тихо ввійшов, так тихо і вийшов з кімнати.

X.

А тимчасом пари полетїли далї, мов би зачарованї — задуманї мов филї, що хитають ся в місячнім проміню. Мов дєсь мїлями від тебе шепїт один чєш: туп-туп! туп-

туп! туп-туп! А між тими парами полетїла знова Гєня — з Меценасом разом.

І під ту саме хвилю виїшов на салио Гошовський — аж зирк, а ту вже з Меценасом летить Гєня мов голубів пара! Боркуку! боркуку! борку!

— «Ова! Та най собі гуляє!» — подумав, вспокоюючи себе. І мов би се поправдї так було йому рївнодушно — на ті ліхтарї, що освїчували салио, звернув свої очї. Аж ту почув над самїським ухом Меценасовї слова:

— Або ви вільнї? Га-га га!

— Гошовський? — запитала Гєня — а щож він обходить мене? — і полетїли далї, мов голубів пара! Боркуку! боркуку! борку!

І Гошовському так на душі стало, мов би в одній хвилї землі провалилась під його ногами, колїна задрожали і в серці почув біль.

ні відбудуться в неділю дня 27. марта с. р. о 3. год. пополудни в сали „Сокола“ ул. Підвале ч. 7. Порядок зборів: 1) Відкриття зборів. 2) Відчитане протоколу з послідних зборів. 3) Звіт з діяльності старшини за рік 1903. 4) Звіт касовий за рік 1903. 5) Звіт контрольної комісії за р. 1903. 6) Вибір старшини, конт. комісії і настоятелів вправ. 7) Внесення і інтерпеляції. — *А. Будзийовский*, голова. *Денис Кушка*, справник.

— **Для Львовян.** В неділю дня 20. с. м. о 5. год. відбуде ся в „Рускій Бесіді“ проходовий концерт, устроений заходом товариства „Руска Захоронка“ при співучасті членів „Кружка українських дівчат“ і музичного кружка „Академічної Громади“. Програма дуже різномодна і богата. Вступ від особи 60 с.

— **Читальня „Просьвіти“ на Жовківській передмісті** у Львові відбуде в неділю дня 20. с. м. перші загальні збори у власнім льокалі при ул. Жовківській ч. 59 (коло рамни): Початок точно о 7. год. вечер.

— **Равт в Стрию.** Заходом товариства „Руских женщин в Стрию“, відбуде ся на дохід рускй захоронки в Стрию равт дня 24. с. м. в четвер в комнатах „Народного Дому“. Програма дуже різномодна, складає ся на неї комедійка в однім акті, хор „Стрийского Бояна“, декламация, фортеця і томболя. Вступ від особи 1 К. Буфет у власній заряді. Початок о 8. год. вечером.

— **Галапаси дрозжать.** Вість про іменованя о. Хомишина, ректора духовної семинарії, стали славіським єпископом поразила громом станиславіську капітулу, яка хотіла мати на владичім престолі одного із „своіх“. Капітула — як доносить одна з польських газет — рішила ся на послідний крок і загрозила ревігнацією на случай іменованя єпископом о. Хомишина. С. Е. Митрополит Шенцицький — пише згадана газета — прихваниши оводі в Відня, застав на бюрку „пропамятне письмо“ з підписами крилошан станиславіської капітули. В сім письмі крилошани в рішучій спосіб заявляють, що в случая іменованя о. Хомишина єпископом зложать своє достоїнство і виступлять в капітулі. В тім меморіалі мають бути наведені мотиви — Сю вістку подаємо з дневникарського обовязку і не ручимо за єї правдивість, тим більше, що з дальших ревелицій русиноїдного дневника проявляє ся всепольська злоба. Если однак чутка про ревігнацію галапасів правдива та если в них є бодай дрібка правдомовности, то в виду порішеної вже номінації о. ректора Хомишина станиславіським єпископом они повинні завчасу перенести ся на парохію.

— **З Товариства „Любо.“** Близших інформацій що до условин обезпечена рент, зглядно приданого в товаристві „Любов“ уділяють упрощені до того отей товариства: а) в Галичині: „Надія“, Бережани. „Надія“, Галич. Пов. Товариство кредит, Городенка. „Поміч“, Городок к. Львова. „Хлопський Банк“, Калуш. „Народний Дім“, Коломия. Читальня „Просьвіти“, Немірів. „Віра“, Перемишль. „Руска Каса“, Рогатин. „Добробит“, Самбір. Пов. Товариство кредит, Скалат. Пов. Товариство кред, Сокаль. Банк звязковий, Станиславів. Каса задаткова Стрий. „Поміч“, Тереховля. „Віра“, Тисмениця. „Поміч“, Топорів. Руске Товариство кредит, Яворів. „Самоміч“, Золочів. „Народний Дім“, Жидачів. б) в Буковині: Руска каса для ощади. і по-ичок, Чернівці. Др. Лев Воевідка, Кіцмань. В тих товариствах можуть інтересовані дістати і друки на заяви приступденя до тов. „Любов“.

— **Кваліфікаційний іспит** на учителів народних шкіл перед іспитовою комісією в Заліццях зложили: Абенд Маркус, Генсель Мойсей, Гриневецка Омелянна (з відзн.), Карделля Марія, Кисилевич Йосиф, Колодичук Тома, Крижановска Марія, Куліковський Антін, Кузьма Йосиф, Мар-

ковський Михайло, Петрицький Йосиф, Розмарін Олена, Шніцер Регіна, Січинська Ірина з (відзн.), Сюдачинська Альбіна, Стронер Евгений, Шихульський Антін, Томашевска Августа, Тустановска Людвика і Ульріхівва Олена; доповнили свої патенти: Целевичівна Марія, Ганиш Йосиф, Крушельницька Омелянна, Пьотровска Йосифа, Петрович Олена, Скібінська Марія і Вайсберг Лев.

— **Загадочна подія.** В справі мнимого замаху на о. крилош. Пакижа доносять ранішні часописи, що хемік, якому суд передав до провіреня білий порошок найдений в склянці, ствердив, що порошок є аршеніком. Медик, що напив ся затровоної води, називає ся Альбін Сохацький. Суд має вельми живо займатися слідством в тій справі, шоби викрити злочинця, що всипав аршенік не лише до склянок, але — як кажуть — також до соли і масла в кухні. Поміж силетнями на тему отровня о. крил. Пакижа можна почути й т ку, що, мовляв, о. Пакижа хотів хтось спрятати зі світа, бо він є кандидатом з великими шансами на єпископа!

— **Немила пригода** З Бохні доносять: Немила пригода стритила ту оводі російського полковника Тиртова з Ченстохови. Тиртов перебував на відпустці у своїх кривних в Сірославичах над границею, а коли мав вертати домів, хотів собі скоротити дорогу, аби не їхати кільканацять миль во овою дорогою. В тій цілі перебраний по цивільному приїхав до Бохні, аби залізницею на Краків і Границю поїхати до Ченстохови. Овдак на залізничім двірці в Бохні жандарм єго приарштував і завів до староства. Тут списано з ним протокол і пояснено, що військовим чужих держав не вільно переїздити через Австрию. В товаристві двох жандармів мусів п. Тиртов повернути до Серославич.

— **Причина до родоводу Антона Витовта Демянчука**, редактора „Руского Селянина“. Дня 9. с. м. відбула ся в львівськім повітовім суді розправа проти висше згаданої людини за напад на п. Данилюка, редактора „Reformator-a“ в каварни „Молоко“. По переведеній розправі, на якій стверджено, що обжалований Антін Витовт Демянчук був караний дво-місячним арештом через пов. суд у Львові до ч. 4630/98, вісім-місячною тяжкою вязницею за злочин крадіжки через окр. суд в Станиславові до ч. 1372/98 і пяти-місячною вязницею за злочин обманьства і крадіжки через суд в Чернівцях до ч. 2290/99 — судия засудив Антона Витовта Демянчука на кару шести-дневого арешту або на 60 К і на оудові кошти.

— **Моравський закон про учительську платню**, який ухвалив на своїй послідній сесії моравський сойм, не одержав цїсарської санкції. Відмовлене санкції не спричинили ні суть ні зміст закона, а формалістична сторона. Для ухваленої виснової платні не востарав ся моравський сойм о жерело. Ним має бути податковий додаток від пива, що сойм аж підчас сегорічного соймового засіданя має ухвалити. Через се не буде списена справа учительської платні, бо она мала і без того почати ся аж 905 р. Скоро сойм ухвалить покрити на сей більший видаток, який вимагає учительська платня і санкція не буде відмовлена. Цікава річ, що новий закон забороняє віддавати ся учителькам.

— **Англійська школа** Характеристичною прикметою англійської школи є сполучене незвичайної дисципліни з повною свободою ученика. Так напримір, час, в яким являють ся до школи ученики і професори а навіть директор, записує ся в книжці, спеціяльно для сего уризначеній; і найменша неточність може мати уже серіозні наслідки як для одних, так і для других. Підчас годин науки всюди панує повний спокій, але по скінченю їх слїдує найбільша свобода. В сій справі п. Сатурян, співробітник російсько-

го місячника „Вѣстникъ Воспитанія“ подає отсю замітку, добре характеризуючу англійську школу: Коли ми з директором школи обійшли всі класи, то я прямо здивував ся — всюди найшов я як найкрасший порядок. Але ось скінчила ся година науки і товця учениць розсипала ся по великій сали. Не звертаючи на нас жадної уваги, одна з них сіла до фортецяну і начала грати якийсь танець, а другі обнявшись свобідно з сміхом гуляли. За кілька минут знов мертвятишина — розпочала ся наука. „Ми обмежуємо свободу наших питомців тільки там, де сего конче потрібно — відповів директор школи на мої здивовані запитаня — і при тім лиш такими правилами, які не противлять ся здоровому зміслові самих учеників, чи учениць“. Се розумне правило є безуслівно одною із головних причин того, що англійська школа так високо стоїть.

— **Війна а фалшовані гроші.** В богатых місцях недалеко коло китайско-східної залізници розповсюджує ся в послідних часах велика сила фалшованих паперових грошей. Збут сих мнимих державних банкнотів ширить ся просто таки систематично, що безуслівно не може не вплинути шкідливо на вартість російських паперових грошей. Заряджені в сій справі остероги не мають пожаданих наслідків. Можливо, що розповсюджуване фалшивих грошей має на цілі не лиш вигоди поодиноких осіб, а спеціяльно підупад вартости російських державних банкнотів.

— **Дрібні вісти.** В Котові коло Бережан в двірськім лісі вибух огонь і знищив 4 морги ліса. Підозріних о підпал двох хлопців увязнено. — В Косові застрілив ся з пістолята 22-літний син тамошного богатого господаря, Петро Якибюк. Причина самоубійства незвісна. — В Любени коло Жовкви згоріло оводі 9 господарських загород. Шкода виносить 15.000 К і була лише в часті обезпечена. — Делігати львівського магістрату переглянули книги каси стоваришеня малярів шильдових і лякерників за послідних 10 літ і найшли рахунки переважно в порядку. Не було лише квітів на дрібні квоти. — Порохівню ч. 4 за городецькою рогачкою коло Львова мають перенести далеко поза округ міста на границю Голоска вел. і Рясни польської. — Бурмістром Нового Санча вибрано п. Александра Павликовського. — В Самборі отвирають дня 19. с. м. переглядову виставу красового промыслу. — В околиці Тернополя появили ся на покритих ще льдом ставах стада диких качок. — В польських часописях кружляє вістка, що кн. Пєтерим Любомірський, спадкоємець по бл. п. кн. Понізькім, наміряє розпарцелювати маєток Збоїска коло Львова.

— **Кождий Русин і Русинка повинен бути членом Руского Товариства педаг.** Вписове 1 К, вкладка членська річно 1 К.

Посмертні оповістки

— **Теодія** з Телиховських Рудницька, вдова по бл. п. Івані Рудницькім, б. пароху в Дубрневі, упокоїла ся дня 11. с. м. в Зарубинцях в 68. році житя. В. і п!

Наука, штука, література.

— Віденський дневник **Die Zeit** почав в ч. 627 в 16. марта друкувати в фейлстоні переклад оповіданя з гуцульського житя „Терен в нозі“ (Der Dorn im Fusse) Івана Франка.

— Та ще-ще думка хотіла його успокоїти! „Може то не він?... може не дочув?...“ — аж ту таки вирвались із серця всі жалощі його і в одній хвилі здусили його горло і він на всю сали мало не рикнув з глибокого болю!

Гадюко! гадюко! Любив її мов яснее сонце! То її тепер вже ніколи не почути її від нього ласкавого слова! Гадюко, гадюко!

Та по кількох хвилях уже сидів біля неї.

Бо як від сонця по бурі знова всміхає ся земля — так по кількох хвилях і вона всміхнула ся до нього! — і де подів ся його гнів і жаль і його розпука? І веселий сидів він знова біля неї на вірній розмові, на тихому слові...!

А Меценас радив ся тимчасом

з Деканом, коли то їм їхати в го- стину до Красіцьких.

XI.

І минув ся день.

— І саме мов трепетовий листок дріжало сонце, котячись з заходови, як на парохії в Незваничах вижидала тітка домашних з весілля. Аж ту тур! — тур! — коло самої парохії сторкотала бричка. І ледви тітка відвернула ся від вікна і ледви хвиля по тім одна промвнула, а ту вже її лус від покою відчинилась двері і в порозі стоїть добродійка!

— А добрий вечері! добрий вечері! — хотіла промовити тітка — та добродійка ледви її поріг проминула, а вже її крикнула із усеї сили:

— Ах, Мільцю! Брунет! Брунет! Мільцю! Мільцю!

А тітка остовніла: хотіла про-

мовити слово, тай лиш забелкотала.. І аж по хвилі прийшла знова до себе.

— О Геню? — спитала.

— Ах! в неділю вже до нас приїде! в неділю! в неділю! — крикнула знова добродійка. І знова тітка хотіла про щось запитати — аж ту її лус — у друге відчинилась двері — влетів пан-отець.

— Незабаром Генене весілля! весілля! Весілля! Генене!

— А пенсія яка? — запитала тітка.

— Меценас! Меценас! — в одно крикнув пан-отець і пані добродійка. — За рік вже має канцелярию! Меценас! Меценас!

І вже тітка більше про нічо не питала.

Аж ту знова отворились двері і влетіла Геня — летіла, від порога гуляючи вальса.

— Ах подайте мені крісло, крісло! — кричала до танцю — я на весілля вигулялась таке, що її стати не можу! Ах крісло, крісло подайте мені!

— Ну, ну, Та я вже знаю, знаю, як то ти бавила ся! — сказала тітка і стала її цілувати.

— І чомуж ти перше не мала розуму такого?! — і сама мало не розплакалась, цілуючи її. І що хвилі повтаряла:

— І чомуж ти перше, перше не мала розуму такого?!

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 18. марця.

Відень. На нинішнім засіданні державної ради відчитувано впливи до 1½ год. почім приступлено до поіменного голосованя над петиціями.

Відень. N. W. Journal подає розмову з одним визначним польським послом, який заявив ся проги розвязаня державної ради та розписаня нових виборів, бо тоді взяли би верх радикальні живла.

Відень. Wiener Ztg. доносить, що цісар санкціонував ухвалений галицьким сеймом закон з дозволом повітовому відлові в Заліцках зтягнути позичку 80.000 К.

Атини. Яхт «Гогенцолерн», на якій цісар Вільгельм відбуває подорож по Середземнім морі, загасить з Неаполя до Атин.

Оломунець. Вибір генерального вікарія капітули відбуде ся дня 19. с. м.

Берлін. Вчора застрілив ся ту урядник корейського посольства, 22-літній Генсін Гон, з причиня грошевих хлопотів.

Вильно. В каплиці Александра вибухнула вчора вечером бомба, але заподіяла малі шкоди. Злочинця не висліджено.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

← Від 16. до 31. марця 1904. →

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділю і свята 2 представлєня о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Їдьте лишень

на Гамбург!

пишуть своїм крєвним і знакомим тії, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпечєнєства свїтову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга трєває лиш 20 годин, і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади вєсилємо наших пасажєрів осібними пароходами,** котрі їдуть просто до Канади, і не треба їгдє перєсїдати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешєвша.

Жадайте наших проспектів і цїнників їзди, котрі перєсилаємо безплатно.

Руска кореспондєнція! Рускі урядники!

фальк & Co.

Hamburg, Americahaus

87 (2-2)

Raboisen u. Ferdinandstrasse.

Читайте!

читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лишє 2 корони!

Товариство «Просвїти» бажаючи, щоби в кожній руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найдешєвший збірник сих творів п. з. «**ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА**». Книжка, оправлена в полотно з золочєними вистєсками, може бути найгарнійшою окрасєю руських хат. Папір велїновий, формат на взір європейських клєсиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Вєсилає ся тїлько за надїсланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСВІТИ» у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

Перед і за кулісами

та другі оповїданя. ♦ ♦ ♦

— — — Цїна 1 К. — — —

Зміст: *Перед і за кулісами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серуа. — Збиточки. — Акторське щастє.*

Набути можна в Ставропільській книгарни.

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ

„Дністер“

стоваришенє зарєєстрованє в обмеженю порукою у Львові, ринок ч. 10, дїм „Просвїти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тїлькє обезпечєні трєвало в „Дністрі“ від огню Члєнський удїл 50 К можна аложити в ратах; висовє 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть зятягати **ПОЗИЧКИ** на 6½% за предложенєм відповідної гіпотєки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦІЯХ і иншім купні землі нехай купуючі звертають ся за позичками до „ДНІСТРА“.

ВКЛАДНИ ЩАДНИЦІ приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члєни дивїденду від удїлів а часть зиску призначує ся на добродїйні цїли; дотєпер удїлено на цєркви, бурси, школи і т. п. 16 385 К

Стан 31. грудн. 1903:

Вклади	1,444,589 К.
Удїли	109,835 К.
Фонди резервові	21,318 К.
Позички	1,330,822 К.
Цінні папери, льок. в банках і на рах. бїжучий	280,681 К.

Контора вимїни

д. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

вєякі

папери цїнні

і **МОНЕТИ**

по найдешєвшїм курсї денним не числячи нїякої провїзії.

Християнський Калєндар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лишє 50 сот., а з поштовою перєсилкою 60 сот. Зміст богатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Вєсилає лишє за готївку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подїя з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Цїна примірника на велїнові папери вєносить вєсього 30 сот. (з поштовою перєсилкою 35 сот.)

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп.	особ.	посп.	особ.
	приходить о годині		відходить о годині
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:22	до Сучави, Жидачєва, Керєсєме, Потутор
6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	6:30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
6:50	з Сокала, Рави рускої	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамчє
7:35	з Самбора, Хирова	6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобача
7:35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамчє	8:25	до Кракова, Відня, Праги, Берлина
7:55	на дв. головний	8:35	до Лавочного, Хирова, Калуша
7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:05	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:25	до Самбора, Хирова
9:57	з Стрия	9:40	до Безьци, Сокала, Любачєва
10:25	з Рашєва, Любачєва	10:35	до Чернівців, Потутор, Дєлятина
11:15	з Станєславова (Керєсєме, Потутор)	10:40	до Тернопольа, Потутор, дв. головний
1:10	з Яворового, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	„ „ „ „ дв. Підзамчє
2:15	з Підволочиск, Количинців на дв. Підзамчє	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава
2:30	на дв. голов.	3:25	до Рашєва, Любачєва
4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	3:40	до Самбора, Хирова
5:06	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підзамчє	3:50	до Яворова
5:0	„ „ „ „ на дв. голов.		
5:20	з Яворова		
5:40	з Чернівців, Іссаєв		
5:40	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		
5:55	з Безьци, Сокала, Любачєва		
НІЧ			
8:20	з Яворова	6:05	до Станєславова, Жидачєва
12:20	з Чернівців, Букарєшту	6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
8:40	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова	6:51	до Яворова
2:31		6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
10:00	з Самбора, Сан на	8:05	до Сокала, Рави рускої
10:02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підзамчє	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворєць
10:0	„ „ „ „ на дв. голов.	9:20	„ „ „ „ дв. Підзамчє
10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	2:51	10:42 до Іссаєв, Чорткова
3:09	з Тернопольа, Грималова на дв. Підзамчє	10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
3:30	на дворєць головний	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11:24	„ „ „ „ дв. Підзамчє
		11:05	до Стрия
		11:11	до Жовкві (лише що недїлі)
		4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Лєга нїчна числїть ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейський рїхнїть ся від часу львівського о 96 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського — Бюро інформаційне ц. к. залїзнич. державних (ул. Красєцьких ч. 5), удїляє повєнєнь в справах залїзничих, продає білєти вєякого рода і розкладає їзди.